

Wanja Lundby-Wedin: Installationstal vid LO:s 24:e kongress

Talare

Wanja Lundby-Wedin
Ordförande

Datum

6 september 2000

Omständigheter

Tal av LOs ordförande Wanja Lundby-Wedin vid LOs 24e kongress onsdagen den 6 september 2000.

Kongressdeltagare. Kamrater.

Landsorganisationens 24:e kongress är snart slut. Vi har ett antal jobbiga dagar bakom oss. Jag tänker bland annat på EMU-debatten. Den var jobbig. Vi är inte riktigt vana vid att trots gemensamma värderingar hamna på olika ståndpunkter i så stora och viktiga frågor. Men jag tycker det var viktigt att vi nu kunde komma fram till ett beslut och att vi förmådde att ta en öppen debatt.

Nu är det viktigt att vi skapar samma möjligheter för våra medlemmar att få lära av, och lyssna på, varandra och väga för och emot. Så oavsett hur ni röstade, så känn ert ansvar för att öppna debatten och diskussionen på hemmaplan, allt i syfte att stärka medlemmarna och stärka demokratin.

Jag hoppas dock att ni liksom jag trots allt känner er fyllda av tillförsikt efter de här dagarna. För vi har tagit viktiga steg framåt, och jag känner mig helt övertygad om att vi om fyra år kommer att kunna se tillbaka på en period av stora fackliga framgångar.

Att ha fått vara med här på LO-kongressen innebär ett stort förtroende för oss alla. Men nu ska vi visa samma förtroende tillbaka, genom att sprida insikten om att det är de många medlemmarnas engagemang som är vår organisations styrka.

Det är bra att vi är välorganiserade och det är bra att vi har en hög organisationsgrad. Men vi kommer inte fortsätta att vara världens starkaste fackföreningsrörelse om vi inte också har aktiva medlemmar. Så när vi nu, var och en, åker hem till vardagen igen, där vi ska försöka att göra verklighet av våra

beslut, då ska vi visa att det från medlemmarna som all vår kraft och all vår styrka kommer.

För vi har en vision som vi ska förverkliga tillsammans. En vision om ett samhälle där alla har rätt till ett arbete. En vision om ett samhälle där arbetet är en källa till rikedom och glädje, inte till maktlöshet och ohälsa. En vision om ett samhälle där människovärdet alltid är viktigare än marknadsvärdet. Och vi ska, som vi alltid har gjort, föra kampen för denna fackliga vision vidare, på alla våra arbetsplatser och i hela vårt land.

Men idag har vi också en annan, mycket större, arena. Den utgörs av hela vår värld. Det är idag alltmer självklart att anställda i Sverige har gemensamma intressen med anställda i övriga Europa. Men vi har också gemensamma intressen med löntagarna i Brasilien, i Sydkorea och i Tanzania. Ja, med alla löntagare i hela världen.

Och det är bara tillsammans som vi kan förhindra att företag spelar ut anställda i olika länder mot varandra. Därför måste det fackliga arbetet vara gränslöst. Därför måste vi samarbeta. Och därför ska vi också fortsätta det viktiga arbete som Bertil inledde i samband med vårt hundraårsjubileum och som nu går vidare inom ramen för FFI.

Därför, kamrater, ska vi stärka vår internationella fackliga solidaritet! Därför ska vi tillsammans bygga upp motkrafter på de globala finansmarknaderna. Därför, Bertil, ska vi föra ditt arbete vidare!

Häromdagen såg jag det moderata partiorganet Svenska Dagbladets chefredaktör i TV. Han fick frågan vad han tyckte om mig som ny LO-ordförande.

”Wanja Lundby-Wedin har ett stort fel”, sade han. ”Hon är socialist. Om hon bara kunde vänja sig av med det så kan hon nog bli bra”.

Så sade han.

Och därför vill jag nu säga, till honom, till er och till alla andra, högt och tydligt så att det hörs till alla som vill lyssna.

Ja, jag är socialist. Och det är inget jag tänker ”vänja mig av med”.

Livet har gjort mig till socialist.

Jag är demokratisk socialist av övertygelse och av erfarenhet.

Jag är demokratisk socialist för att jag under min uppväxt i Stockholms södra förorter på femtioalet fick uppleva att klassamhället inte bara var ett ord utan en levande, daglig, realitet.

Jag är demokratisk socialist för att jag som ung undersköterska mötte ett arbetsliv som visade att jag som enskild löntagare kunde bli starkare genom att hålla samman med mina arbetskamrater.

Jag är demokratisk socialist för att jag genom både min uppväxt och mitt yrke lärde mig vilken unik betydelse vår generella välfärd har för att vi ska nå ett jämlikt samhälle som räknar med alla, inte bara med några.

Och jag blir bara ännu starkare i min övertygelse när jag nu reser i Sverige och träffar alla de LO-medlemmar som fick bära bördorna under 90-talets krisår.

Liksom när jag ser ut i en värld där det globala kapitalet sätter kortsiktiga vinstintressen före människor och miljö.

Och jag blir ännu starkare i min övertygelse när jag läser Svenska Dagbladets och andra högertidningars ledarsidor som påstår att starka organisationer och ett starkt välfärdssamhälle är ett hot mot individens frihet, när man mellan raderna kan läsa att det de egentligen menar är ökad frihet för den som äger kapital, men minskad frihet för den som säljer sitt arbete.

Så därför, kamrater, är jag och förblir jag demokratisk socialist!

Därför är det för mig självklart att vi ska stärka den facklig-politiska samverkan. Men låt mig göra en sak alldeles klar:

Vi ska inte göra det av nostalgiska skäl. Vi ska inte göra det för att hjälpa regeringen och Göran Persson. Vi ska inte ens göra det för att hjälpa partiet.

Vi ska göra det för LO-medlemmens skull. Vi ska göra det för att socialdemokratin är det enda parti som har både viljan och kraften att långsiktigt genomföra en politik som ligger i LO-medlemmarnas intresse.

Så, kamrater.

Vi ska stärka den facklig-politiska samverkan mellan LO och det socialdemokratiska partiet. Vi ska värva fler LO-medlemmar till partiet och vi ska starta fler socialdemokratiska fackklubbar.

Och vi ska, genom att bli fler LO-medlemmar som engagerar sig i partiet, se till att socialdemokratin även i framtiden är ett parti för Sveriges löntagare!

Kamrater.

När ni lämnar kongressen så har ni ett preliminärt dokument i er hand som innehåller de riktlinjer vi har fattat beslut om de här dagarna. Vårt tryckeri har jobbat hela natten för att hinna få med så mycket som möjligt. När ni sedan får frågan på jobbet om vad som hände den här veckan, så bär ni naturligtvis med er den egna bilden, men ni har också ett dokument som visar kraften i vår organisation. Som visar att vi förmår formulera idéer och visioner kring frågor som är viktiga för medlemmarna.

Frågan om alla människors lika värde, om alla människors lika rätt – med betoningen på alla har gått som en röd tråd genom kongressen. Men det är viktigt att det inte bara blir ord som förbehålls kongresser och högtidstal, de måste genomsyra hela vårt fackliga arbete. Vi måste tydligt säga ifrån att all diskriminering alltid är oacceptabel, oavsett om den beror på kön, ålder, etnisk tillhörighet eller sexuell läggning.

Inför 1991 års kongress satt jag med i den arbetsgrupp som tog fram Klass och Kön, som visade att det inte räcker med klasskamp för att nå våra mål om jämlikhet och rättvisa. Det var inte helt okontroversiellt då. Men vi måste se att det också finns ett könsförtryck och vara beredda att göra något åt det. LO är en feministisk organisation!

Men nu är det dags att ta ytterligare ett steg i kampen för jämlikhet.

Var femte svensk invånare har idag ett annat etniskt ursprung än det svenska. Mer än var sjätte LO-medlem har invandrabakgrund. Så ser verkligheten ut.

Men verkligheten är också att etnisk diskriminering tillhör vardagen i vårt land. Att vi har ett segregerat arbetsliv som utestänger en stor grupp människor på grund av deras etniska bakgrund. Verkligheten är också att vi har alldeles för få med invandrabakgrund bland våra ombudsmän och förtroendevalda.

Det här är inte ett ”invandrarproblem”. Det är ett problem för oss alla. För det handlar om något så grundläggande som allas rätt till delaktighet. Men det handlar om mer än så. Det handlar om att vi tillhör en rörelse som bygger på allas kraft att skapa frihet tillsammans. Och för varje människa vi stänger ute så försvagar vi oss själva.

Så därför, kamrater, är kampen mot alla former av diskriminering och segregation en av våra absolut största fackliga utmaningar!

I demokrati förverkligas drömmar, står det på våra banderoller här inne. Men hur många av våra medlemmar tänker på facket som någonting som kan göra verklighet av deras drömmar?

När man varit tillbakapressad under lång tid så formulerar man kanske inte på rak arm de stora visionerna. Men om vi väver samman alla de bilder och alla de berättelser som medlemmarna ger oss, då framträder ett tydligt mönster.

Där kan vi se en vilja att bli bemött med respekt. Att bli lyssnad på. En vilja att bli sedd, att bli bekräftad. En vilja att bli värderad för det man gör. Att få en rättvis lön, att ha ett arbete som utvecklar och att ha en arbetsmiljö som inte bryter ner kropp och själ. Och en vilja att känna trygghet om man blir sjuk, arbetsskadad eller arbetslös.

Ur detta mönster har vi under de här kongressdagarna försökt att formulera en färdriktning och en rad tydliga krav. Och alla de beslut vi tagit ska vi naturligtvis se till att genomföra.

Men jag skulle särskilt vilja lyfta några av dessa frågor.

Först vår förmåga att hålla ihop i avtalsrörelsen. Varför är den så viktig? Det har

vi ju debatterat här idag, så de flesta har väl den diskussionen klar för sig. Sammanhållningen i avtalsrörelsen är navet i fackföreningsrörelsen.

Om vi lyckas med att hålla samman i avtalsrörelsen då ökar inte bara möjligheten att se till att våra medlemmar får höjda reallöner och bättre arbetsvillkor. Om vi håller samman då blir också vår organisation starkare. Och när vår organisation blir starkare då blir medlemmen starkare. Och då ökar vår kraft, inte bara gentemot arbetsgivarna, utan också kraften att påverka hela samhällsutvecklingen så att den gynnar LOs medlemmar.

Nästa fråga jag vill lyfta är våra medlemmars rätt till en god arbetsmiljö, en arbetsmiljö som inte bryter ner och skadar. I detta ligger också att den som har skadats i sitt arbete ska ha rätt till en fullgod ekonomisk ersättning.

Jag lyssnade med glädje på Göran Perssons tal i måndags. Den förbättring av arbetsskadeförsäkringen som han lovade är jätteviktig. Så nu ska vi omedelbart efter kongressen inleda överläggningar med regeringen för att se vad vi kan göra på hela arbetsmiljöområdet. För vi ska fortsätta att slåss för en bättre arbetsmiljö och en rättvis arbetsskadeförsäkring tills det blir verklighet för alla!

En nyckel till en bättre arbetsmiljö är att få makt i sitt arbete och över sina arbetstider. Att få ihop sitt liv, helt enkelt. När det gäller arbetstiderna har vi nu klara, tydliga och realistiska förslag från vår kongress. Och även på den här punkten blev jag hoppfull när jag lyssnade till Göran Persson i måndags. Så jag hoppas att vi kan lösa också den här frågan i facklig-politisk samverkan.

Det grundläggande är dock rätten till arbete. För vi får inte glömma bort att 250 000 personer fortfarande går utan arbete i vårt land. På kongressen har vi lyft frågan om ett höjt tak i a-kassan, och även här har nu Göran Persson utlovat en förbättring. Det är bra. Det är också bra att jobben nu blir fler och det är bra att vi uppnår delmålet om fyra procents arbetslöshet.

Men vi får aldrig slå oss till ro så länge en enda medlem går utan arbete. Vi får aldrig glömma våra arbetslösa kamrater. Vi får aldrig, aldrig ge upp vårt mål om full sysselsättning, om arbete åt alla!

En fråga av stor betydelse, både för den som är arbetslös och den som har ett arbete, är utbildning och kompetensutveckling. Även här har kongressen

formulerat klara och tydliga beslut. Vårt stora uppdrag är nu att se till att de resurser som satsas kommer alla till del. Detta får inte bli något som ytterligare ökar de klyftor som finns i samhället.

Om vi ska klara allt detta så vill jag åter betona att makten att göra det, den finns bara hos oss alla tillsammans inom LO. Det är bara så vi kan lyckas. Därför är den sista frågan jag vill lyfta kanske den allra viktigaste. Hur skapar vi mötesplatser för våra medlemmar där våra medlemmar kan lära av varandra och på så sätt öka sin kunskap? Mitt svar är ökad folkbildning och stärkt facklig utbildning.

För kunskap är makt. Och vårt land behöver två miljoner aktiva och uppkäftiga LO medlemmar som engagerar sig för att påverka sin vardag, sin arbetsplats, sin fackliga organisation, sina barns skolor. Ja, hela samhället.

Så, kamrater, låt oss nu tillsammans ta ett ökat gemensamt ansvar för den fackliga utbildningen. Låt oss genomföra en stor facklig utbildningsatsning.

Låt oss se till att LOs medlemmar får den makt som ökad kunskap ger. Låt oss se till att de får makt i sitt arbete. Makt i sitt liv.

Och låt oss tillsammans se till att de får makt i hela samhällsutvecklingen!

Det finns idag de som säger att vissa frågor är för svåra för att kunna avgöras av så kallat vanligt folk, och därför bör överlåtas till experter. Det är ett farligt resonemang. Det visar på ett förakt för enskilda människor. Och det är dessutom alldeles fel.

För det finns ett stort engagemang i vårt land idag. LOs medlemmar vill vara med och bestämma. De har både kunskap och klokhet. Det gäller inte minst unga människor. Därför är det ungdomsfackliga arbetet så viktigt. För vi behöver de unga medlemmarna. Det har ni unga ombud på den här kongressen visat. Ni är mycket goda förebilder.

Och, kamrater, det är så vi ska se på våra medlemmar. Inte som några som ska lyssna till oss och som vi ska leda. Utan som några som vi ska lyssna till. Och som ska leda oss. Grunden i det fackliga arbetet är alltid att stärka den enskilde medlemmen.

Detta är oerhört viktigt. Särskilt nu när det demokratiska samhället är hotat. Särskilt nu när eliterna breder ut sig och ställer krav på att ytterligare någon viktig samhällsfråga ska undantas från demokratiskt inflytande. Särskilt nu när allt färre LO-medlemmar engagerar sig i politiken och valdeltagandet sjunker.

Men vi ska vända den utvecklingen. Så nu ska vi sätta upp en dagordning, kamrater. Nu ska vi göra rätt prioriteringar. Nu ska vi formulera, utveckla och driva våra krav. Vi ska inleda en kraftfull facklig offensiv på landets arbetsplatser.

Och, kamrater, det kommer att bli en framgångsrik offensiv. Den kommer att bli framgångsrik för att våra krav kommer att ha stöd hos över två miljoner löntagare. Och då kan ingen motståndare stå i vägen. För vi ska aldrig tveka att ta ställning. Vi ska alltid visa vems sida vi står på.

Och om det visar sig att den ekonomiska eller politiska makten inte lyssnar på oss, då ska vi tala högre. Och lyssnar de ändå inte, då ska vi tala ännu högre. Och går det inte ändå, då ska vi mobilisera med full kraft.

Och när vi mobiliserar med full kraft, när vi använder den styrka som finns hos över två miljoner LO-medlemmar, då kommer de att lyssna.

Slutligen, kamrater.

Jag inledde det här talet med att säga att vi hade ett antal jobbiga dagar bakom oss. Men jag vill att ni ska komma ihåg en annan sak också – fackligt arbete är roligt!

Det finns en glädje i att vara med i facket. Det finns en glädje i att bli starkare tillsammans med andra. Det finns en glädje i att engagera sig för jämlikhet och solidaritet. Det finns en glädje i att vara med i världens starkaste och vackraste och uppkäftigaste fackföreningsrörelse.

Och det är genom att vi alla visar denna glädje i att engagera sig som vi kan få ännu fler att göra det. Och det är bara så vi kan gå vidare i vår fackliga kamp för solidaritet, jämlikhet och frihet tillsammans!

Tack ska ni ha, kamrater!

Taggar

2000, 2000-tal, Fackförbund, Inträdestal, Kvinna, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/wanja-lundby-wedin-installationstal-vid-los-24-kongress>